

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/40/2016
Identifikačné číslo spisu: 2015200903
Dátum vydania rozhodnutia: 20.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2015200903.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: R. R., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom F., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8 - 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.08.2015 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.10.2015 o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sd/85/2015-26 zo dňa 14.03.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sd/85/2015-26 zo dňa 14. marca 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom s poukazom na ustanovenie § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.08.2015, ktorým odporkyňa podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) navrhovateľovi priznala starobný dôchodok od XX.XX.XXXX v sume 374,10 eur mesačne v spojení s rozhodnutím zo dňa 30.10.2015 č. XXX XXX XXXX X, ktorým podľa § 65 a § 82 zákona o sociálnom poistení priznala navrhovateľovi starobný dôchodok od XX.XX.XXXX v sume 374,10 eur mesačne, pričom v tomto rozhodnutí došlo k zmene rozhodnutia odporkyne zo dňa 20.08.2015 v časti odôvodnenie, po oprave vymeriavacieho základu za rok 1987.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že napadnuté rozhodnutie preskúmal po všetkých stránkach a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

Po citácii relevantných právnych predpisov § 65 ods. 1 a 2, § 63 ods. 6 a § 255 ods. 3 zákona o sociálnom poistení uviedol, že odporkyňa pri výpočte starobného dôchodku vychádzala z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý tvorí prílohu k rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.08.2015 a

k rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.10.2015.

Konštatoval, že navrhovateľ síce v opravnom prostriedku ako aj na pojednávaní namietal nesprávne určenie výšky starobného dôchodku, avšak ani vo svojom písomnom podaní a ani na pojednávaní neuviedol konkrétne skutočnosti, ktoré namieta pri výpočte starobného dôchodku zo strany odporkyne. Jeho vyjadrenia sú príliš všeobecné, odvolávajúce sa na nekonkrétne skutočnosti, keď navrhovateľ uvádza, že výška starobného dôchodku nezohľadnila jeho odvody do sociálnej poisťovne v čase, keď podnikal, avšak ani sám nevedel uviesť, v ktorom období vykonával podnikateľskú činnosť a ako dlho. Súd sa z tohto dôvodu nemohol zaoberať jeho námietkou, pretože mu neboli známe okolnosti, ktoré by ovplyvňovali nesprávny výpočet odporkyne pri určovaní výšky starobného dôchodku.

Krajský súd vychádzal z rozhodnutí odporkyne ako aj z jej písomného vyjadrenia, keď v zmysle ustanovenia § 63 ods. 6 zákona o sociálnom poistení boli za rozhodujúce obdobie považované roky 1984 až 2014. Krajský súd ďalej poukazuje na to, že v rozhodnutí je jasne špecifikované akým spôsobom postupovala odporkyňa pri výpočte priemerného osobného mzdového bodu, ktoré vymeriavacie základy z rozhodujúceho obdobia boli zhodnotené a akým spôsobom došlo k výpočtu starobného dôchodku u navrhovateľa. Krajský súd pri preskúmaní jednotlivých činiteľov ovplyvňujúcich výšku starobného dôchodku nezistil u odporkyne žiadne pochybenia.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie. Zopakoval dôvody a námietky uvedené v opravnom prostriedku ako i z jeho vyjadrenia na pojednávaní. Poukázal na skutočnosť, že odporkyňa v prvom rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku zo dňa 20.08.2015 vyčíslila vymeriavací základ, rok 1987, menší ako v rozhodnutí zo dňa 30.10.2015.

Uviedol, že podľa vyjadrenia odporkyne pre krajský súd, došlo z jej strany k zmene a oprave vymeriavacieho základu za rok 1987, na výšku sumy priznaného dôchodku vo výške 374,10 eur to vplyv nemalo, čo je ťažko podľa navrhovateľa pochopiteľné, že chyba výpočtu zo strany odporkyne nezohľadňuje ďalšie zmeny vo výške starobného dôchodku.

Ďalej uviedol, že v čase pojednávania na krajskom súde nemal pri sebe doklady, ktoré potvrdzujú výšku odoslaných odvodov v čase podnikania navrhovateľa ako samostatne zárobkovo činnnej osoby do Sociálnej poisťovne. Potvrdenia do 01.07.2003 nie je možné predložiť, nakoľko navrhovateľ posielal odvody z účtu vedenom v Dopravnej banke, ktorá je zaniknutá. Výšku odvodov by vedela predložiť odporkyňa z výpisu účtu navrhovateľa, ktorý bol vedený na jeho meno v Sociálnej poisťovni.

Navrhovateľ následne uviedol, že od ukončenia základnej školy pracoval ako učeň, neskôr ako zamestnanec a od roku 1996 ako samostatne zárobkovo činná osoba. V čase zamestnania odvádzať povinné odvody do Sociálnej poisťovne jeho zamestnávateľ, od roku 1995 do roku 2002 odvody platil navrhovateľ. Odvody do Sociálnej poisťovne boli platené včas a vo výške podľa predpisu Sociálnej poisťovne a podľa výšky daňových priznaní navrhovateľa. Navrhovateľ nebol nikdy vedený ako neplatič, alebo dlžník. Zo začiatku poistného obdobia ako samostatne zárobkovo činná osoba, platil navrhovateľ podľa predpisu Sociálnej poisťovne o minimálnych odvodoch, nakoľko navrhovateľ bol začínajúci drobný živnostník. Po prvom období podnikania bol u neho čiastkový základ dane len 10 566 Sk. Ako začínajúci živnostník bol v strate. V roku 1998 mal navrhovateľ základ dane 66 423,- Sk, po odrátaní prevádzkovej réžie a povinných odvodov do poisťovni.

Za obdobie od 07/1999 do 06/2000 platil navrhovateľ do Sociálnej poisťovne odvody vo výške 1 292,- Sk. Stanovené minimum podľa zákona bolo 1 292,- Sk. Za obdobie od 07/2000 do 09/2000 platil navrhovateľ odvody v sume 2 405,- Sk, stanovené minimum bolo 1 292,- Sk. Za obdobie 10/2000 do 06/2001 navrhovateľ platil 2 500,- Sk, stanovené minimum bolo 1 312,-Sk. Za obdobie od 07/2001 do 09/2002 platil odvody 2 192,- Sk a stanovené minimum bolo 1 312,-Sk. To znamená, že odvody neboli celú dobu podnikania platené v minimálnej čiastke a to by malo podľa názoru navrhovateľa byť zohľadnené pri vyplácaní dôchodku.

Ďalej uviedol, že z dôvodu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu bol navrhovateľ uznaný od

septembra 2002 ako práceneschopný. Dňa 09.06.2003 bolo navrhovateľovi rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, č. rozhodnutia 400-169-5106/2003, na základe dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu doručené rozhodnutie o znížení schopnosti pracovať o 66 percent a bol mu priznaný invalidný dôchodok v sume 6 579,- Sk. V roku 2003 bola vládou Slovenskej republiky stanovená výška minimálnej mzdy vo výške 5 570,- Sk. To znamená, že výška invalidného dôchodku bola priznaná navrhovateľovi o 1 009 Sk vyššia ako minimálna mzda.

Poukázal na to že, v roku 2015 Sociálna poisťovňa - ústredie, Bratislava stanovila výšku starobnému dôchodku po 46 rokoch a 193 dňoch dôchodkového poistenia navrhovateľa vo výške 374,10 eur. To znamená, že po tak dlhej dobe poistenia a platenia odvodov má navrhovateľ starobný dôchodok vyšší o 1,10 ako je stanovená minimálna mzda pre rok 2015. Z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu nemohol a nemôže navrhovateľ pracovať popri dôchodku. Rokmi sa životná úroveň navrhovateľa znížila. Pre dokladovanie platenia odvodov musel navrhovateľ zaplatiť v Tatrabanke za vydanie potvrdení sumu vo výške 54,-Euro, čo robí navrhovateľovi problém a táto suma je veľmi vysoká pri jeho príjmoch. Pri pohľade na osobný list dôchodkového poistenia navrhovateľa je nepochopiteľné, že rok 1990 je výška vyrátaného osobného mzdového bodu 1.1446, navrhovateľ bol zamestnanec s nízkou mzdou a roky podnikania 1996 až 2002 sú obodované Sociálnou poisťovňou veľmi nízko, od 0.2662 až 0.5508. Odvody v tomto čase boli skutočne v porovnaní so zamestnancami pomerne vysoké. Navrhovateľ poukazuje súdu na to, že v prípade celoživotných minimálnych odvodov do Sociálnej poisťovne, je rovnako zohľadňované pre výpočet starobného dôchodku, ako v prípade, ak poistenec odvádzal počas podnikania odvody vo vyššej sume. V prípade navrhovateľa to bola suma raz tak vysoká, ako boli predpísané minimálne odvody. Výška navrhovateľovho invalidného dôchodku bola v roku 2003 vo výške 6 579,- Sk a výška minimálnej mzdy v roku 2003 bola 5 570,- Sk. Výška starobného dôchodku navrhovateľa bola stanovená v roku 2015 vo výške 374,10 eur a výška minimálnej mzdy v roku 2015 bola stanovená na sumu 373,- euro. Navrhovateľ to vidí ako nepomer životnej úrovne a jej pokles u navrhovateľa od roku 2003.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 10.05.2016, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Mala za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Uviedla, že trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia a preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250j ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť, nakoľko nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 20.06.2017 potom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon

zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 65 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení

(1) Poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

(2) Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení

Určenie sumy starobného dôchodku

(1) Suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 63 ods. 6 zákona o sociálnom poistení

Priemerný osobný mzdový bod

(6) Rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.

Podľa § 255 ods. 3 zákona o sociálnom poistení

Obdobie dôchodkového poistenia a výška osobného mzdového bodu

(3) Za náhradnú dobu, dobu štúdia a dobu výkonu civilnej služby, ktoré sa hodnotia ako doba zamestnania získané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 a ktoré trvali celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3, 0,6 v prípade materskej dovolenky. Ak sa kryjú tieto doby navzájom, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3, 0,6 v prípade materskej dovolenky len raz. Ak tieto doby trvali len časť kalendárneho roka, osobný mzdový bod sa určí ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní týchto dôb. Pomerná časť osobného mzdového bodu je podiel osobného mzdového bodu patriaceho za tieto doby, ktoré trvali celý kalendárny rok, a počtu dní kalendárneho roka, v ktorom sa tieto doby získali. Pomerná časť osobného mzdového bodu sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.08.2015 a zo dňa 30.10.2016, ktorým bol navrhovateľovi podľa § 65 a § 82 zákona o sociálnom poistení od XX.XX. XXXX priznaný starobný dôchodok v sume 374,10 eur mesačne.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku a rovnako i v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal nesprávne určenie výšky starobného dôchodku ako i to, že pri stanovení výšky starobného dôchodku neboli zohľadnené jeho odvody do sociálnej poisťovne, ktoré ako samostatne zárobkovo činná osoba odvádzal do Sociálnej poisťovne. Navrhovateľ žiadal o prehodnotenie výšky starobného dôchodku.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky s prihliadnutím na § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu,

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojom odôvodnení následne obmedzí iba na doplnenie svojich doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Odvolací súd udáva, že navrhovateľ podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení dosiahol dôchodkový vek dovŕšením 62 rokov veku, XX.XX.XXXX. K XX.XX.XXXX získal 46 rokov a 193 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok XX.XX.XXXX.

Suma starobného dôchodku je určená podľa § 65 ods.1 zákona o sociálnom poistení ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Rozhodujúce obdobie sa určilo v súlade s § 63 ods. 6 zákona o sociálnom poistení ako kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodok, sú to kalendárne roky 1984 až 2004.

Do rozhodujúceho obdobia nepatria kalendárne roky pred 01.01.1984 a ani kalendárne roky, počas ktorých poistenec získal 365 (366) dní náhradnej doby, doby štúdia, doby výkonu civilnej služby, obdobia poberania invalidného dôchodku po 31.12.2007 priznaného a vyplácaného Sociálnou poisťovňou alebo obdobia dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod.

Pretože navrhovateľ získal náhradnú dobu podľa § 9 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov v kalendárnom roku 1984 - 31 dní, v kalendárnom roku 1985 - 44 dní, v kalendárnom roku 1986 - 32 dní, v kalendárnom roku 1987 - 12 dní, v kalendárnom roku 1988 - 39 dní, v kalendárnom roku 1989 - 4 dni, v kalendárnom roku 1990 - 46 dní, v kalendárnom roku 1991 - 56 dní, v kalendárnom roku 1992 - 86 dní, v kalendárnom roku 1993 - 242 dní, v kalendárnom roku 1994 - 30dní, v kalendárnom roku 1996 - 61 dní, v kalendárnom roku 1997 - 33 dní, v kalendárnom roku 2000 - 22 dní, v kalendárnom roku 2001 - 36 dní a v kalendárnom roku 2002 - 104 dní, patrí navrhovateľovi za tieto obdobia pomerná časť osobného mzdového bodu 0,3.

Po preskúmaní veci sa odvolací súd stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. Pri posúdení nároku na dôchodok a určení jeho sumy boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení považujú. Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané. Navyše navrhovateľ okrem argumentácie, že neboli zohľadnené jeho odvody do sociálnej poisťovne, v období jeho podnikania, ďalšie relevantné dôvody neuvádzal.

Odvolací súd dodáva, že odporkyňa musí pri výpočte výšky dôchodku vychádzať z platných právnych predpisov. Pochybnosti navrhovateľa o správnosti výpočtu sumy starobného dôchodku vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením nezakladajú dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Námietky navrhovateľa preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za súladné so zákonom a odvolaniu navrhovateľa dôvodne nevyhovel.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považuje rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, pretože navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa náhrada trov konania nepatrí zo

zákona (§ 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2, § 246c ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p.).

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e príпустný opravný prostriedok.